

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 312/2014**z dnia 26 marca 2014 r.****ustanawiające kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 6 ust. 11,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Szybkie ukończenie budowy w pełni operacyjnego i wzajemnie połączonego wewnętrznego rynku energii, który przyczynia się do zapewnienia unijnej gospodarce dostaw przystępnej cenowo i zrównoważonej energii, ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celu, jakim jest zwiększenie konkurencyjności i zapewnienie wszystkim konsumentom możliwości nabywania energii po najbardziej konkurencyjnych cenach.
- (2) W celu osiągnięcia ściślejszej integracji rynku ważne jest, aby zasady bilansowania gazu w sieciach przesyłowych ułatwiały obrót gazem między obszarami bilansowania i przyczyniały się w ten sposób do wzrostu płynności rynku. Niniejsze rozporządzenie określa w związku z tym zharmonizowane, obejmujące całą Unię zasady dotyczące bilansowania, które mają na celu zagwarantowanie użytkownikom sieci, że mogą zarządzać swoimi pozycjami bilansowymi na różnych obszarach bilansowania w obrębie Unii w sposób racjonalny pod względem kosztów i niedyskryminacyjny.
- (3) Niniejsze rozporządzenie wspiera rozwój konkurencyjnego hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych w Unii Europejskiej, na którym możliwe jest elastyczne udostępnianie gazu pochodzącego z dowolnego źródła, w celu oferowania go do kupna i sprzedaży za pomocą mechanizmów rynkowych, dzięki czemu użytkownicy sieci mogą efektywnie bilansować swoje portfele bilansowe, a operator systemu przesyłowego może wykorzystywać elastyczność w zakresie dostaw gazu do bilansowania sieci przesyłowej.
- (4) Rozporządzeniem (WE) nr 715/2009 ustanowiono niedyskryminacyjne zasady określające warunki dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu. Zasady bilansowania o charakterze rynkowym zapewniają użytkownikom sieci zachęty finansowe do bilansowania ich portfeli bilansowych poprzez odzwierciedlające koszty opłaty za niezbilansowanie.
- (5) Na użytkownikach sieci powinien spoczywać obowiązek bilansowania ilości dostarczanych przez nich w stosunku do ilości przez nich odbieranych, przy czym zasady bilansowania zostały określone w taki sposób, aby wspierały hurtowy rynek gazu dla transakcji krótkoterminowych poprzez ustanowienie platform obrotu, które ułatwią w większym stopniu obrót gazem pomiędzy użytkownikami sieci a operatorem systemu przesyłowego. Operatorzy systemów przesyłowych przeprowadzają uzupełniające bilansowanie sieci przesyłowych, o ile jest ono konieczne. Operatorzy systemów przesyłowych powinni przy tym przestrzegać kolejności uszeregowania ofert. Kolejność uszeregowania ofert jest ustalona w taki sposób, że przy zamawianiu gazu operatorzy systemów przesyłowych uwzględniają zarówno względy ekonomiczne, jak i operacyjne, i wykorzystują produkty, które mogą być dostarczane z maksymalnie szerokiego spektrum źródeł, w tym produkty pochodzące z instalacji LNG i instalacji magazynowych. Operatorzy systemów przesyłowych powinni dążyć do zaspokajania swoich potrzeb w zakresie bilansowania gazu w jak największym zakresie poprzez kupno i sprzedaż standardowych produktów krótkoterminowych na hurtowym rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych.
- (6) W celu umożliwienia użytkownikom sieci bilansowania ich portfeli bilansowych w niniejszym rozporządzeniu ustanowiono także minimalne wymogi dotyczące dostarczania informacji, aby wprowadzić rynkowy system bilansowania. Przepływy informacji określone w niniejszym rozporządzeniu mają zatem służyć wsparciu procesu dobrego bilansowania i mają zapewniać zestaw informacji pomagających użytkownikom sieci w zarządzaniu ryzykiem i możliwościami w sposób racjonalny pod względem kosztów.
- (7) Uzupełniając obowiązek ochrony informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie, niniejsze rozporządzenie nakłada na operatorów systemów przesyłowych obowiązek utrzymywania w poufności informacji i danych przekazanych im w celu wykonywania przepisów niniejszego rozporządzenia oraz zakazuje ich ujawniania w całości lub w części wobec osób trzecich, chyba że operator systemu przesyłowego jest do tego upoważniony na podstawie przepisów prawa, jednakże ujawnienie to musi ograniczać się do prawnie określonego zakresu.

⁽¹⁾ Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 36.

- (8) Niniejsze rozporządzenie, które przyjęto na podstawie rozporządzenia (WE) nr 715/2009, uzupełnia to rozporządzenie i stanowi jego integralną część. Odniesienia do rozporządzenia (WE) nr 715/2009 w innych aktach prawnych należy rozumieć jako odniesienia także do niniejszego rozporządzenia. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do niewyłączonych zdolności w ramach istotnej nowej infrastruktury, która otrzymała zwolnienie na podstawie art. 32. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE⁽¹⁾ lub dawnego art. 18 dyrektywy 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾, w zakresie, w jakim niniejsze rozporządzenie nie narusza takiego zwolnienia. Niniejsze rozporządzenie jest stosowane z uwzględnieniem szczególnego charakteru połączeń wzajemnych.
- (9) Niniejsze rozporządzenie zostało przygotowane zgodnie z procedurą określoną w art. 6 rozporządzenia (WE) nr 715/2009. Harmonizuje ono w większym stopniu zasady bilansowania określone w art. 21 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 w celu ułatwienia obrotu gazem.
- (10) Niniejsze rozporządzenie obejmuje przepisy, które mają zastosowanie do operatorów systemów dystrybucyjnych i których celem jest ujednoczenie pełnionych przez nich funkcji, ale tylko w przypadkach, gdy jest to konieczne do należytego wykonania tych przepisów, i tylko w takim zakresie.
- (11) Krajowe organy regulacyjne i operatorzy systemów przesyłowych powinni mieć na uwadze najlepsze praktyki i starania w celu harmonizacji procedur zmierzających do wdrożenia niniejszego rozporządzenia. Działając zgodnie z art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009⁽³⁾, Agencja i krajowe organy regulacyjne powinny zapewnić wdrożenie zasad bilansowania w całej Unii w najbardziej skuteczny sposób.
- (12) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią komitetu ustanowionego na mocy art. 51 dyrektywy 2009/73/WE,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia kodeks sieci określający zasady bilansowania gazu, w tym sieciowe zasady dotyczące procedur nominacji, opłat za niezbilansowanie, procedur rozliczeniowych związanych z opłatą za niezbilansowanie dobowe oraz bilansowania operacyjnego między sieciami operatorów systemów przesyłowych.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 94).

⁽²⁾ Dyrektywa 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 98/30/WE (Dz.U. L 176 z 15.7.2003, s. 57).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 1).

Artykuł 2

Zakres

1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do obszarów bilansowania w granicach Unii.
2. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania obszarów bilansowania w państwach członkowskich, którym przyznano odstępstwo na podstawie art. 49 dyrektywy 2009/73/WE.
3. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do ewentualnych koniecznych uzgodnień pomiędzy alokacją a faktycznym zużyciem, które zostało później ustalone na podstawie odczytów z przyrządów pomiarowych odbiorców końcowych.
4. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do sytuacji nadzwyczajnych, w których operator systemu przesyłowego wdraża szczegółowe środki określone, odpowiednio, w mających zastosowanie przepisach krajowych i na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego⁽⁴⁾.
5. Odpowiednie prawa i obowiązki wynikające z niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do użytkowników sieci mają zastosowanie tylko wobec tych użytkowników sieci, którzy zawarli prawnie wiążącą umowę, będącą umową przesyłową lub inną umową, która umożliwia im przedstawianie powiadomień o transakcji zgodnie z art. 5.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się definicje zawarte w art. 2 rozporządzenia (WE) nr 715/2009, art. 3 rozporządzenia Komisji (UE) nr 984/2013 z dnia 14 października 2013 r. ustanawiającego kodeks sieci dotyczący mechanizmów alokacji zdolności w systemach przesyłowych gazu i uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009⁽⁵⁾ oraz w art. 2 dyrektywy 2009/73/WE. Ponadto stosuje się następujące definicje:

- 1) „obszar bilansowania” oznacza system wejścia-wyjścia, do którego ma zastosowanie określony system bilansowania i który może obejmować systemy dystrybucyjne lub części tych systemów;
- 2) „działanie bilansujące” oznacza działanie podjęte przez operatora systemu przesyłowego w celu zmiany przepływu gazu do lub z sieci przesyłowej, z wyłączeniem działań, w których gaz nie jest rozliczony jako odebrany z systemu, i w których gaz jest zużywany przez operatora systemu przesyłowego na potrzeby technologiczne systemu;

⁽⁴⁾ Dz.U. L 295 z 12.11.2010, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 273 z 15.10.2010, s. 5.

- 3) „opłata związana z neutralnością bilansowania” oznacza opłatę odpowiadającą różnicy pomiędzy kwotami otrzymanymi lub należnymi a kwotami zapłaconymi lub przypadającymi do zapłaty przez operatora systemu przesyłowego z tytułu wykonywanej przez niego działalności bilansującej, której kwota jest wypłacana odpowiednim użytkownikom sieci lub od nich pobierana;
- 4) „platforma obrotu” oznacza platformę elektroniczną udostępnianą i prowadzoną przez operatora platformy obrotu, na której uczestnicy obrotu mogą składać i przyjmować – w tym z prawem do ich zmiany i wycofania – oferty kupna i sprzedaży gazu potrzebnego do zaspokojenia potrzeb wynikających z krótkookresowych wahań popytu lub podaży, zgodnie z ogólnymi warunkami, które mają zastosowanie na tej platformie obrotu, i na której operator systemu przesyłowego zawiera transakcje w celu przeprowadzenia działań bilansujących;
- 5) „uczestnik obrotu” oznacza użytkownika sieci lub operatora systemu przesyłowego, który zawarł umowę z operatorem platformy obrotu i który spełnia warunki wymagane do dopuszczenia do zawierania transakcji na platformie obrotu;
- 6) „platforma rynku bilansującego” oznacza platformę obrotu, na której operator systemu przesyłowego jest uczestnikiem obrotu w odniesieniu do wszystkich transakcji;
- 7) „usługa bilansująca” oznacza usługę świadczoną na rzecz operatora systemu przesyłowego na podstawie umowy dotyczącej gazu potrzebnego do zaspokojenia potrzeb wynikających z krótkookresowych wahań popytu lub podaży, która nie jest standardowym produktem krótkoterminowym;
- 8) „ilość potwierdzona” oznacza potwierdzoną przez operatora systemu przesyłowego ilość gazu, której przesył ma nastąpić podczas doby gazowej D zgodnie z planem (nominacją) lub zmienionym planem (renominacją);
- 9) „opłata za niezbilansowanie dobowe” oznacza kwotę pieniężną płaconą lub otrzymywaną przez użytkownika sieci z tytułu ilości niezbilansowania dobowego;
- 10) „mierzona codziennie” oznacza, że ilość gazu jest mierzona i rejestrowana raz na dobę gazową;
- 11) „mierzona śróddziennie” oznacza, że ilość gazu jest mierzona i rejestrowana co najmniej dwa razy w ciągu doby gazowej;
- 12) „mierzona rzadziej niż codziennie” oznacza, że ilość gazu jest mierzona i rejestrowana rzadziej niż raz na dobę gazową;
- 13) „portfel bilansowy” oznacza wyodrębnioną część ilości dostarczanych i ilości odbieranych przez użytkownika sieci;
- 14) „ilość zgłaszana” oznacza ilość gazu, do którego prawa są przenoszone, w zależności od przypadku, pomiędzy operatorem systemu przesyłowego a użytkownikiem lub użytkownikami sieci lub pomiędzy portfelami bilansowymi;
- 15) „alokacja” oznacza ilość gazu przypisaną użytkownikowi sieci przez operatora systemu przesyłowego jako ilość dostarczaną lub ilość odbieraną wyrażoną w kWh do celów określenia ilości niezbilansowania dobowego;
- 16) „cykl renowacji” oznacza proces przeprowadzany przez operatora systemu przesyłowego po otrzymaniu renowacji, mający na celu dostarczenie użytkownikowi sieci informacji dotyczącej ilości potwierdzonych;
- 17) „opłata śróddzienna” oznacza opłatę pobieraną przez operatora systemu przesyłowego od użytkownika sieci lub płatność dokonywaną przez operatora systemu przesyłowego na rzecz użytkownika sieci z tytułu obowiązku śróddziennego;
- 18) „obowiązek śróddzienny” oznacza zestaw reguł dotyczących ilości dostarczanych i odbieranych przez użytkowników sieci w ciągu doby gazowej, które operator systemu przesyłowego ustanawia w stosunku do użytkowników sieci;
- 19) „wariant podstawowy” oznacza model przekazywania informacji, w ramach którego informacje dotyczące mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych stanowią prognozy przekazywane przed daną dobą gazową i w trakcie danej doby gazowej;
- 20) „wariant 1” oznacza model przekazywania informacji, w ramach którego informacje dotyczące mierzonych rzadziej niż codziennie i mierzonych codziennie ilości odbieranych opierają się na podziale przepływów zmierzonych podczas doby gazowej;
- 21) „wariant 2” oznacza model przekazywania informacji, w ramach którego informacje dotyczące mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych stanowią prognozę przekazywaną przed daną dobą gazową.

ROZDZIAŁ II

SYSTEM BILANSOWANIA

Artykuł 4

Zasady ogólne

1. Użytkownicy sieci mają obowiązek bilansować swoje portfele bilansowe, tak aby ograniczyć do minimum konieczność podejmowania przez operatorów systemów przesyłowych działań bilansujących określonych w niniejszym rozporządzeniu.
2. Zasady bilansowania ustanowione zgodnie z niniejszym rozporządzeniem muszą odzwierciedlać faktyczne potrzeby systemu, przy uwzględnieniu zasobów dostępnych dla operatorów systemów przesyłowych, oraz muszą dostarczać użytkownikom sieci zachęty do efektywnego bilansowania ich portfeli bilansowych.
3. Użytkownicy sieci muszą mieć możliwość zawarcia prawnie wiążącej umowy z operatorem systemu przesyłowego, pozwalającej im przedstawiać powiadomienia o transakcji niezależnie od tego, czy zakontraktowali zdolność przesyłową.

4. W przypadku obszaru bilansowania, na którym działa więcej niż jeden operator systemu przesyłowego, niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do wszystkich operatorów systemów przesyłowych na tym obszarze bilansowania. Jeżeli obowiązek bilansowania ich sieci przesyłowych został przekazany określonej podmiotowi, niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do tego podmiotu w zakresie określonym zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi.

Artykuł 5

Powiadomienia o transakcji i alokacje

1. Gaz jest przenoszony pomiędzy dwoma portfelami bilansowymi w obrębie jednego obszaru bilansowania za pomocą powiadomień o transakcjach zbycia i nabycia przedkładanych operatorowi systemu przesyłowego w odniesieniu do danej doby gazowej.

2. Ramy czasowe przedkładania, wycofywania i zmian powiadomień o transakcji są określane przez operatora systemu przesyłowego w umowie przesyłowej lub w innej prawnie wiążącej umowie zawartej z użytkownikami sieci, z uwzględnieniem ewentualnego czasu potrzebnego na przetwarzanie powiadomień o transakcji. Operator systemu przesyłowego umożliwia użytkownikom sieci przedstawianie powiadomienia o transakcji na krótko przed terminem, w którym takie powiadomienie o transakcji staje się skuteczne.

3. Operator systemu przesyłowego ogranicza do minimum czas przetwarzania powiadomień o transakcji. Przetwarzanie nie powinno trwać dłużej niż trzydzieści minut, z wyjątkiem sytuacji gdy termin, w którym powiadomienie o transakcji staje się skuteczne, umożliwia przedłużenie czasu przetwarzania maksymalnie do dwóch godzin.

4. Powiadomienie o transakcji zawiera co najmniej następujące informacje:

- a) dobę gazową, w której przenoszony jest gaz;
- b) wskazanie portfeli bilansowych, których dotyczy transakcja;
- c) informację, czy powiadomienie dotyczy transakcji zbycia czy nabycia;
- d) ilość zgłaszaną wyrażoną w kWh/d w przypadku ilości zgłaszanej dla poszczególnych dób lub w kWh/h w przypadku ilości zgłaszanej dla poszczególnych godzin, zgodnie z wymogami operatora systemu przesyłowego.

5. Gdy operator systemu przesyłowego otrzymuje komplet powiadomień o odpowiadających sobie transakcjach zbycia i nabycia, a ilości zgłaszane są równe, przydziela on ilość zgłaszaną odpowiednim portfelom bilansowym:

- a) jako ilość odbieraną – portfelowi bilansowemu należącemu do użytkownika sieci, który przedstawił powiadomienie o transakcji zbycia; oraz

- b) jako ilość dostarczaną – portfelowi bilansowemu należącemu do użytkownika sieci, który przedstawił powiadomienie o transakcji nabycia.

6. Jeżeli ilości zgłaszane, o których mowa w ust. 5, nie są równe, operator systemu przesyłowego albo przydziela niższą z ilości zgłaszanych, które zostały wskazane w powiadomieniach o transakcji, albo odrzuca oba powiadomienia o transakcji. Stosowana w takim przypadku zasada musi zostać określona przez operatora systemu przesyłowego w umowie przesyłowej, która ma zastosowanie, lub w innej prawnie wiążącej umowie.

7. Usługodawca może działać w imieniu użytkownika sieci do celów ust. 5, o ile operator systemu przesyłowego wyraził na to uprzednio zgodę.

8. Użytkownik sieci może przedstawić podczas doby gazowej powiadomienie o transakcji niezależnie od tego, czy w odniesieniu do tej doby gazowej dokonał jakiegokolwiek nominacji.

9. Przepisy ust. 1–8 mają zastosowanie, *mutatis mutandis*, do operatorów systemów przesyłowych zawierających transakcje zgodnie z art. 6 ust. 3 lit. a).

ROZDZIAŁ III

BILANSOWANIE OPERACYJNE

Artykuł 6

Przepisy ogólne

1. Operator systemu przesyłowego podejmuje działania bilansujące w celu:

- a) utrzymania sieci przesyłowej w granicach jej limitów operacyjnych;
- b) uzyskania na koniec doby innej wartości akumulacji w sieci przesyłowej niż oczekiwana na podstawie przewidywanych dla tej doby gazowej ilości dostarczanych i ilości odbieranych, w sposób zgodny z ekonomiczną i efektywną eksploatacją sieci przesyłowej.

2. Podejmując działania bilansujące, operator systemu przesyłowego uwzględni co najmniej następujące informacje dotyczące obszaru bilansowania:

- a) szacunki własne operatora systemu przesyłowego na temat zapotrzebowania na gaz w ciągu całej doby gazowej i w różnych okresach podczas doby gazowej, w odniesieniu do której rozważane jest podjęcie działania bilansującego lub większej liczby takich działań;
- b) informacje na temat nominacji i alokacji oraz mierzone przepływy gazu;
- c) ciśnienia gazu wewnątrz sieci przesyłowej lub sieci przesyłowych.

3. Operator systemu przesyłowego podejmuje działania bilansujące poprzez:

- a) kupno i sprzedaż standardowych produktów krótkoterminowych na platformie obrotu; lub
- b) wykorzystywanie usług bilansujących.

4. Podejmując działania bilansujące, operator systemu przesyłowego uwzględnia następujące zasady:

- a) działania bilansujące muszą być podejmowane na zasadach niedyskryminacyjnych;
- b) działania bilansujące muszą uwzględniać wszelkie spoczywające na operatorach systemów przesyłowych obowiązki dotyczące ekonomicznej i efektywnej eksploatacji sieci przesyłowej.

Artykuł 7

Standardowe produkty krótkoterminowe

1. Obrót standardowymi produktami krótkoterminowymi jest prowadzony na zasadzie dostawy w ciągu dnia lub z jednodniowym wyprzedzeniem, przez siedem dni w tygodniu, zgodnie z mającymi zastosowanie warunkami ogólnymi platformy obrotu, uzgodnionymi pomiędzy operatorem platformy obrotu a operatorem systemu przesyłowego.

2. Inicjującym uczestnikiem obrotu jest uczestnik obrotu, który umieszcza na platformie obrotu ofertę kupna lub sprzedaży, a przyjmującym uczestnikiem obrotu jest uczestnik obrotu, który przyjmuje tę ofertę.

3. W przypadku obrotu produktem przenoszącym prawo własności:

- a) jeden z uczestników obrotu wystosowuje powiadomienie o transakcji nabycia, a drugi – powiadomienie o transakcji zbycia;
- b) w obu powiadomieniach o transakcji wskazana jest ilość gazu przenoszona pomiędzy uczestnikiem obrotu, który złożył powiadomienie o transakcji zbycia, a uczestnikiem obrotu, który złożył powiadomienie o transakcji nabycia;
- c) w przypadku stosowania ilości zgłaszanych dla poszczególnych godzin, są one równe dla wszystkich godzin pozostałych do końca doby gazowej, począwszy od określonej godziny rozpoczęcia, i równe zeru dla wszystkich godzin przed tą godziną rozpoczęcia.

4. W przypadku obrotu produktem związanym z lokalizacją:

- a) operator systemu przesyłowego określa odpowiednie punkty wejścia i wyjścia lub grupy tych punktów, które można wykorzystywać;
- b) są spełnione wszystkie warunki określone w ust. 3;
- c) inicjujący uczestnik obrotu zmienia ilość gazu, która ma zostać dostarczona do sieci przesyłowej lub odebrana z niej w określonym punkcie wejścia lub wyjścia, o ilość

równą ilości zgłaszanej i przedstawia operatorowi systemu przesyłowego dowody potwierdzające, że ilość gazu została odpowiednio zmieniona;

5. W przypadku obrotu produktem na określony okres:

- a) są spełnione warunki określone w ust. 3 lit. a) i b);
- b) ilość zgłaszana dla poszczególnych godzin ma zastosowanie do godzin doby gazowej od określonej godziny rozpoczęcia do określonej godziny zakończenia i jest równa zeru dla wszystkich godzin przed godziną rozpoczęcia i po godzinie zakończenia.

6. W przypadku obrotu produktem związanym z lokalizacją i na określony okres muszą być spełnione warunki określone w ust. 4 lit. a) i c) oraz w ust. 5.

7. Tworząc standardowe produkty krótkoterminowe, operatorzy systemów przesyłowych z sąsiadujących obszarów bilansowania współpracują ze sobą w celu ustalenia, jakie produkty są odpowiednie. Każdy operator systemu przesyłowego informuje bez zbędnej zwłoki odpowiednich operatorów platform obrotu o wynikach tej współpracy.

Artykuł 8

Usługi bilansujące

1. Operator systemu przesyłowego ma prawo zamawiać usługi bilansujące w sytuacjach, w których standardowe produkty krótkoterminowe nie zapewnią lub prawdopodobnie nie zapewnią utrzymania systemu przesyłowego w granicach jego limitów operacyjnych, lub w przypadku braku płynności obrotu na hurtowym rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych.

2. W celu podjęcia działań bilansujących poprzez wykorzystanie usług bilansujących operator systemu przesyłowego uwzględnia przy zamawianiu tych usług co najmniej następujące czynniki:

- a) w jaki sposób usługi bilansujące utrzymują sieć przesyłową w granicach jej limitów operacyjnych;
- b) czas zadziałania usług bilansujących w porównaniu z czasem zadziałania dostępnych standardowych produktów krótkoterminowych;
- c) szacowane koszty zamawiania i wykorzystywania usług bilansujących w porównaniu z szacowanym kosztem wykorzystania dostępnych standardowych produktów krótkoterminowych;
- d) obszar, na który należy dostarczyć gaz;
- e) wymagania operatora systemu przesyłowego dotyczące jakości gazu;
- f) w jakim zakresie zamawianie i wykorzystywanie usług bilansujących może wpłynąć na płynność hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych.

3. Usługi bilansujące są zamawiane na zasadach rynkowych, w drodze przejrzystej, niedyskryminacyjnej i ogólnodostępnej procedury przetargowej, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi, w szczególności:

- a) przed podjęciem jakiegokolwiek zobowiązania dotyczącego zawarcia umowy o usługę bilansującą operator systemu przesyłowego publikuje nieograniczając konkurencji zaproszenie do składania ofert, w którym wskazuje cel i zakres zamówienia oraz instrukcje skierowane do oferentów, aby umożliwić im uczestniczenie w przetargu;
- b) wyniki są publikowane bez uszczerbku dla ochrony informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie, a indywidualne wyniki są ujawniane każdemu oferentowi.

4. W szczególnych okolicznościach krajowy organ regulacyjny może zgodzić się na inną przejrzystą i niedyskryminacyjną procedurę niż ogólnodostępna procedura przetargowa.

5. Okres świadczenia usługi bilansującej nie może przekraczać jednego roku, a data rozpoczęcia usługi musi przypadać w ciągu dwunastu miesięcy od daty podjęcia przez kontrahentów wiążącego zobowiązania dotyczącego tej usługi, chyba że decyzja krajowego organu regulacyjnego zezwala na dłuższy okres świadczenia usługi bilansującej.

6. Operator systemu przesyłowego przeprowadza coroczne przeglądy wykorzystywanych przez niego usług bilansujących, aby ocenić, czy dostępne standardowe produkty krótkoterminowe nie są bardziej odpowiednie z punktu widzenia wymogów operacyjnych operatora systemu przesyłowego i czy możliwe jest zmniejszenie skali wykorzystania usług bilansujących w przyszłym roku.

7. Operator systemu przesyłowego publikuje co roku informacje dotyczące zamówionych usług bilansujących i kosztów poniesionych w związku z tymi usługami.

Artykuł 9

Kolejność uszeregowania ofert

1. Z zastrzeżeniem zasad określonych w art. 6 ust. 4, decydując o odpowiednich działaniach bilansujących, operator systemu przesyłowego:

- a) wykorzystuje w pierwszej kolejności produkty przenoszące prawo własności przed wykorzystaniem innych standardowych produktów krótkoterminowych, kiedy tylko jest to możliwe i w zakresie, w jakim jest to właściwe;
- b) stosuje inne standardowe produkty krótkoterminowe w następujących okolicznościach:
 - 1) w przypadku produktów związanych z lokalizacją – gdy utrzymanie sieci przesyłowej w granicach jej limitów operacyjnych wymaga zmiany przepływów gazu w określonych punktach wejścia lub wyjścia lub rozpoczęcia przepływu gazu, począwszy od określonego okresu podczas doby gazowej;

- 2) w przypadku produktów na określony okres – gdy utrzymanie sieci przesyłowej w granicach jej limitów operacyjnych wymaga zmiany przepływów gazu w ciągu określonego okresu podczas doby gazowej. Operator systemu przesyłowego stosuje produkt na określony okres tylko wówczas, gdy produkt ten jest racjonalniejszy pod względem kosztów i bardziej efektywny niż kupno i sprzedaż kombinacji produktów przenoszących prawo własności lub produktów związanych z lokalizacją;

- 3) w przypadku produktów związanych z lokalizacją i na określony okres – gdy utrzymanie sieci przesyłowej w granicach jej limitów operacyjnych wymaga zmiany przepływów gazu w określonych punktach wejścia lub wyjścia oraz w ciągu określonego okresu podczas doby gazowej. Operator systemu przesyłowego stosuje produkt związany z lokalizacją i na określony okres tylko wówczas, gdy produkt ten jest racjonalniejszy pod względem kosztów i bardziej efektywny niż kupno i sprzedaż kombinacji produktów związanych z lokalizacją;

- c) stosuje usługi bilansujące tylko wtedy, gdy standardowe produkty krótkoterminowe nie zapewnią lub – zgodnie z oceną danego operatora systemu przesyłowego – prawdopodobnie nie zapewnią utrzymania systemu przesyłowego w granicach jego limitów operacyjnych.

W ramach odpowiednich poziomów kolejności uszeregowania ofert, o których mowa w lit. a)–c), operator systemu przesyłowego uwzględni racjonalność pod względem kosztów.

2. Prowadząc obrót standardowymi produktami krótkoterminowymi, operator systemu przesyłowego wykorzystuje w pierwszej kolejności produkty śróddzienne przed wykorzystaniem produktów z jednodniowym wyprzedzeniem, kiedy tylko jest to możliwe i w zakresie, w jakim jest to właściwe.

3. Operator systemu przesyłowego może zwrócić się do właściwego krajowego organu regulacyjnego o zgodę na prowadzenie obrotu gazem na sąsiadującym obszarze bilansowania oraz na przesyłanie gazu do i z tego obszaru bilansowania, jako alternatywy dla obrotu produktami przenoszącymi prawo własności lub produktami związanymi z lokalizacją na jego własnym(-ych) obszarze(-ach) bilansowania. Podejmując decyzję o udzieleniu takiej zgody, krajowy organ regulacyjny może uwzględnić alternatywne rozwiązania poprawiające funkcjonowanie rynku krajowego. Mające zastosowanie warunki ogólne są poddawane powtórnej ocenie co roku przez operatora systemu przesyłowego i krajowy organ regulacyjny. Fakt przeprowadzania działania bilansującego nie ogranicza dostępu użytkowników sieci do zdolności w danym punkcie połączenia między-systemowego ani możliwości jej wykorzystania.

4. Operator systemu przesyłowego publikuje corocznie informacje dotyczące kosztów, częstotliwości i liczby działań bilansujących przeprowadzanych zgodnie z każdym z wymogów określonych w ust. 1 oraz działań bilansujących przeprowadzanych zgodnie z ust. 3.

Artykuł 10

Platforma obrotu

1. Do celów udzielania zamówień na standardowe produkty krótkoterminowe operator systemu przesyłowego prowadzi obrót na platformie obrotu, która musi spełniać wszystkie następujące kryteria:

- a) zapewnia w ciągu doby gazowej odpowiednie wsparcie zarówno na rzecz użytkowników sieci – w zakresie prowadzenia obrotu standardowymi produktami krótkoterminowymi, jak i na rzecz operatorów systemów przesyłowych – w zakresie podejmowania odpowiednich działań bilansujących poprzez obrót odpowiednimi standardowymi produktami krótkoterminowymi;
- b) zapewnia przejrzysty i niedyskryminacyjny dostęp;
- c) świadczy usługi na zasadzie równego traktowania;
- d) zapewnia zachowanie anonimowości przy prowadzeniu obrotu, przynajmniej do momentu zawarcia transakcji;
- e) udostępnia wszystkim uczestnikom obrotu szczegółowy wykaz aktualnych ofert kupna i sprzedaży;
- f) zapewnia, aby wszystkie transakcje były odpowiednio zgłaszane operatorowi systemu przesyłowego.

2. Operator systemu przesyłowego dąży do zapewnienia, aby kryteria określone w ust. 1 były spełnione w przypadku co najmniej jednej platformy obrotu. Jeżeli operator systemu przesyłowego nie jest w stanie zapewnić spełnienia tych kryteriów na co najmniej jednej platformie obrotu, musi on podjąć niezbędne działania w celu ustanowienia platformy rynku bilansującego lub wspólnej platformy rynku bilansującego zgodnie z art. 47.

3. Po zawarciu każdej transakcji operator platformy obrotu udostępnia uczestnikom obrotu wystarczające, szczegółowe informacje w celu potwierdzenia tej transakcji.

4. Uczestnik obrotu jest odpowiedzialny za przedłożenie powiadomienia o transakcji operatorowi systemu przesyłowego w sposób określony w art. 5, chyba że obowiązek ten został przekazany operatorowi platformy obrotu lub osobie trzeciej zgodnie z warunkami ogólnymi platformy obrotu, które mają zastosowanie.

5. Operator platformy obrotu:

- a) publikuje zmiany krańcowej ceny kupna i krańcowej ceny sprzedaży, bez zbędnej zwłoki, po każdej transakcji; lub
- b) przedstawia operatorowi systemu przesyłowego informacje w przypadku, gdy operator systemu przesyłowego decyduje się publikować zmiany krańcowej ceny kupna i krańcowej ceny sprzedaży. Operator systemu przesyłowego publikuje te informacje bez zbędnej zwłoki.

Jeżeli na tym samym obszarze bilansowania działa więcej niż jeden operator platformy obrotu, to zastosowanie mają przepisy lit. b).

6. Operator platformy obrotu dopuszcza na swojej platformie obrotu transakcje przeprowadzane tylko przez takich użytkowników sieci, którzy są uprawnieni do wystosowywania powiadomień o transakcji.

7. Operator systemu przesyłowego informuje bez zbędnej zwłoki operatora platformy obrotu o utracie przez użytkownika sieci prawa do wystosowywania powiadomień o transakcji zgodnie z mającą zastosowanie obowiązującą umową; prawo użytkownika sieci do prowadzenia obrotu na platformie obrotu jest wówczas zawieszane, bez uszczerbku dla innych środków prawnych, które mogą być dostępne w takim przypadku dla operatora platformy obrotu, zgodnie z mającymi zastosowanie warunkami ogólnymi platformy obrotu.

Artykuł 11

Środki zachęcające

1. W celu zwiększenia płynności hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych krajowy organ regulacyjny może ustanawiać zachęty dla operatora systemu przesyłowego do podejmowania w efektywny sposób działań bilansujących lub do korzystania w jak największym zakresie z obrotu standardowymi produktami krótkoterminowymi do celów działań bilansujących.

2. Operator systemu przesyłowego może przedstawić do zatwierdzenia krajowemu organowi regulacyjnemu mechanizm zachęcający, zgodny z ogólnymi zasadami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

3. Przed przedstawieniem wniosku, o którym mowa w ust. 2, operator systemu przesyłowego może skonsultować się z zainteresowanymi stronami, działając z własnej inicjatywy lub na żądanie krajowego organu regulacyjnego.

4. Mechanizm zachęcający:

- a) opiera się na wynikach działań operatora systemu przesyłowego i przyjmuje formę płatności (z górnym pułapem), które operator systemu przesyłowego otrzymuje w przypadku wyników lepszych od założonych i uiszcza w przypadku wyników gorszych od założonych; wyniki te są porównywane do określonych z góry celów, które mogą obejmować między innymi cele w zakresie kosztów;
- b) uwzględnia dostępne dla operatora systemu przesyłowego środki umożliwiające kontrolowanie wyników;
- c) zapewnia, aby jego stosowanie prawidłowo odzwierciedlało podział obowiązków pomiędzy zaangażowanymi stronami;
- d) jest dostosowany do stanu rozwoju odpowiedniego rynku gazu, na którym ma być wdrożony;
- e) podlega regularnym przeglądom, dokonywanym przez krajowy organ regulacyjny w ścisłej współpracy z operatorem systemu przesyłowego, pod kątem zidentyfikowania potrzeby ewentualnych zmian tego systemu i ich zakresu.

ROZDZIAŁ IV

NOMINACJE

Artykuł 12

Przepisy ogólne

1. Ilość gazu wskazywana w nominacji i renominacji jest wyrażana w kWh/d w przypadku dobowych nominacji i renominacji lub w kWh/h w przypadku godzinowych nominacji i renominacji.

2. Obok informacji określonych w niniejszym rozporządzeniu jako wymagane, operator systemu przesyłowego może wymagać od użytkowników sieci dostarczenia dodatkowych informacji na temat nominacji i renominacji, w tym między innymi precyzyjnej, aktualnej i odpowiednio szczegółowej prognozy dotyczącej ilości dostarczanych i ilości odbieranych, zgodnie ze szczególnymi potrzebami tego operatora systemu przesyłowego.

3. Art. 13–16 dotyczące nominacji i renominacji dla produktów z zakresu zdolności rozdzielonej mają zastosowanie, *mutatis mutandis*, w stosunku do pojedynczych nominacji i renominacji dotyczących produktów z zakresu zdolności powiązanej. Operatorzy systemów przesyłowych współpracują ze sobą w celu wdrożenia zasad nominacji i renominacji dotyczących produktów z zakresu zdolności powiązanej w punktach połączeń międzysystemowych.

4. Art. 15 ust. 3 i art. 17 ust. 1 pozostają bez uszczerbku dla zasady dotyczącej minimalnego czasu powiadomienia o przerwaniu usługi, o której mowa w art. 22 rozporządzenia (UE) nr 984/2013.

Artykuł 13

Informacje dotyczące nominacji i renominacji w punktach połączeń międzysystemowych

Nominacje i renominacje przedstawiane operatorom systemów przesyłowych przez użytkowników sieci w odniesieniu do punktów połączeń międzysystemowych zawierają co najmniej następujące informacje:

- 1) określenie punktu połączenia międzysystemowego;
- 2) kierunek przepływu gazu;
- 3) określenie użytkownika sieci lub, jeżeli ma to zastosowanie, jego portfela bilansowego;
- 4) określenie kontrahenta użytkownika sieci lub, jeżeli ma to zastosowanie, jego portfela bilansowego;
- 5) godziny rozpoczęcia i zakończenia przepływu gazu, w odniesieniu do którego przedstawiana jest nominacja lub renominacja;
- 6) dobę gazową D;
- 7) ilość gazu, o którego przesyłanie ubiega się użytkownik sieci.

Artykuł 14

Procedura nominacji w punktach połączeń międzysystemowych

1. Nominacja dotycząca doby gazowej może być przedstawiana operatorowi systemu przesyłowego przez użytkownika sieci nie później niż w terminie nominacji podczas doby gazowej D-1. Termin nominacji przypada o godz. 13.00 czasu UTC (czas zimowy) lub o godz. 12:00 czasu UTC (czas letni) podczas doby gazowej D-1.

2. Nominacją uwzględnianą przez operatora systemu przesyłowego jest ostatnia nominacja otrzymana przez niego od użytkownika sieci przed upływem terminu nominacji.

3. Komunikat dotyczący ilości potwierdzonych jest wysyłany przez operatora systemu przesyłowego do odpowiednich użytkowników sieci nie później niż w terminie potwierdzenia podczas doby gazowej D-1. Termin potwierdzenia przypada o godz. 15.00 czasu UTC (czas zimowy) lub o godz. 14.00 czasu UTC (czas letni) podczas doby gazowej D-1.

4. Operatorzy systemów przesyłowych po obu stronach punktu połączenia międzysystemowego mogą uzgodnić oferowanie cyklu przednominacyjnego, w ramach którego:

- a) użytkownicy sieci nie mają obowiązku przedstawiania nominacji;
- b) użytkownicy sieci mogą przedstawiać operatorom systemów przesyłowych nominacje dotyczące doby gazowej D nie później niż o godz. 12.00 czasu UTC (czas zimowy) lub o godz. 11.00 czasu UTC (czas letni) podczas doby gazowej D-1;
- c) operator systemu przesyłowego wysyła komunikat dotyczący ilości planowanych do przesłania odpowiednim użytkownikom sieci nie później niż o godz. 12.30 czasu UTC (czas zimowy) lub o godz. 11.30 czasu UTC (czas letni) podczas doby gazowej D-1.

5. W przypadku braku ważnej nominacji wysłanej przez użytkownika sieci przed terminem nominacji odpowiedni operatorzy systemów przesyłowych stosują zasadę domyślnej nominacji, która została uzgodniona pomiędzy tymi operatorami systemu przesyłowego. Zasada domyślnej nominacji obowiązująca w punkcie połączenia międzysystemowego jest komunikowana użytkownikom sieci odpowiednich operatorów systemów przesyłowych.

Artykuł 15

Procedura renominacji w punktach połączeń międzysystemowych

1. Użytkownik sieci może przedstawiać renominacje podczas okresu renominacji, który rozpoczyna się bezpośrednio po terminie potwierdzenia i kończy nie wcześniej niż trzy godziny przed końcem doby gazowej D. Operator systemu przesyłowego rozpoczyna cykl renominacji z początkiem każdej godziny podczas okresu renominacji.

2. Renominacją uwzględnianą przez operatora systemu przesyłowego w ramach cyklu renominacji jest ostatnia renominacja otrzymana przez niego od użytkownika sieci przed rozpoczęciem cyklu renominacji.

3. Komunikat dotyczący ilości potwierdzonych jest wysyłany przez operatora systemu przesyłowego do odpowiednich użytkowników sieci w ciągu dwóch godzin od rozpoczęcia każdego cyklu renominacji. Skuteczna zmiana przepływu gazu jest rozpoczynana po upływie dwóch godzin od początku cyklu renominacji, chyba że:

- a) użytkownik sieci zwrócił się o wyznaczenie późniejszej godziny rozpoczęcia; lub
- b) operator systemu przesyłowego dopuszcza wcześniejszą godzinę rozpoczęcia.

4. Zakłada się, że wszelkie zmiany przepływu gazu następują z początkiem każdej godziny.

Artykuł 16

Szczegółowe przepisy dotyczące punktów połączeń międzysystemowych

1. Jeżeli w punkcie połączenia międzysystemowego współistnieją dobowe i godzinowe nominacje oraz renominacje, to operatorzy systemów przesyłowych lub krajowe organy regulacyjne (w zależności od przypadku) mogą przeprowadzić konsultacje z zainteresowanymi stronami w celu ustalenia, czy po obu stronach tego punktu wzajemnego połączenia należy przedstawić zharmonizowane nominacje i renominacje. W konsultacjach tych uwzględnia się co najmniej następujące kwestie:

- a) skutki finansowe dla operatorów systemów przesyłowych i użytkowników sieci;
- b) wpływ na handel transgraniczny;
- c) wpływ na proces dobowego bilansowania w punkcie lub punktach połączenia międzysystemowego.

2. Proponowane zmiany, po przeprowadzeniu konsultacji, są zatwierdzane przez krajowe organy regulacyjne. Po zatwierdzeniu proponowanych zmian operatorzy systemów przesyłowych zmieniają odpowiednio istniejące porozumienia dotyczące połączenia międzysystemowego, umowy przesyłowe oraz inne wiążące prawnie umowy i publikują te zmiany.

Artykuł 17

Odrzucenie nominacji i renominacji lub zmiana wymaganej ilości gazu w punktach połączeń międzysystemowych

1. Operator systemu przesyłowego może odrzucić:

- a) nominację lub renominację najpóźniej w ciągu dwóch godzin od terminu nominacji lub od początku cyklu renominacji w następujących przypadkach:
 - (i) nie spełnia ona wymogów dotyczących jej treści;
 - (ii) została przedłożona przez podmiot inny niż użytkownik systemu;

(iii) w przypadku dobowej nominacji lub renominacji powoduje ona ujemną zakładaną wielkość przepływu w ramach nominacji;

(iv) przekracza zdolność alokowaną na rzecz użytkownika systemu;

b) renominację najpóźniej w ciągu dwóch godzin od początku cyklu renominacji również w następujących przypadkach:

(i) przekracza ona zdolność alokowaną na rzecz użytkownika systemu w odniesieniu do pozostałych godzin, chyba że renominacja przedstawiona została w celu ubiegania się o przyznanie zdolności przerywanej, o ile zdolność taka jest oferowana przez operatora systemu przesyłowego;

(ii) potwierdzenie godzinowej renominacji powodowałoby przewidywaną zmianę przepływu gazu przed końcem cyklu renominacji.

2. Operator systemu przesyłowego nie może odrzucić nominacji lub renominacji użytkownika systemu wyłącznie na tej podstawie, że planowane przez użytkownika systemu ilości dostarczane i ilości odbierane nie są sobie równe.

3. W przypadku odrzucenia renominacji operator systemu przesyłowego wykorzystuje ostatnią ilość potwierdzoną dla tego użytkownika systemu, o ile taka ilość istnieje.

4. Bez uszczerbku dla szczegółowych warunków mających zastosowanie do zdolności przerywanej i zdolności podlegającej zasadom dotyczącym zarządzania ograniczeniami, operator systemu przesyłowego może zmienić ilość gazu, o którą użytkownik sieci ubiega się w ramach nominacji i renominacji, zasadniczo tylko w wyjątkowych przypadkach i w sytuacjach nadzwyczajnych, gdy występuje wyraźne zagrożenie dla bezpieczeństwa i stabilności systemu. Operatorzy systemów przesyłowych powiadamiają krajowy organ regulacyjny o każdym podjęciu takiego działania.

Artykuł 18

Procedura nominacji i renominacji w punktach innych niż punkty połączeń międzysystemowych

1. W przypadku braku uprzedniego określenia, krajowy organ regulacyjny ustala, po konsultacji z operatorem systemu przesyłowego, w jakich punktach innych niż punkty połączeń międzysystemowych wymagane są nominacje i renominacje.

2. Jeżeli nominacje i renominacje są wymagane w punktach innych niż punkty połączeń międzysystemowych, zastosowanie mają następujące zasady:

- a) użytkownicy systemu mogą przedstawiać renominacje w odniesieniu do doby gazowej;
- b) potwierdzając lub odrzucając przedstawione nominacje i renominacje, operator systemu przesyłowego uwzględnia harmonogramy, o których mowa w art. 17.

ROZDZIAŁ V

OPLATY ZA NIEZBILANSOWANIE DOBOWE*Artykuł 19***Przepisy ogólne**

1. Użytkownicy sieci mają obowiązek płacić lub mają prawo otrzymywać (w zależności od przypadku) opłaty za niezbilansowanie dobowe z tytułu ich ilości niezbilansowania dobowego za każdą dobę gazową.

2. Opłaty za niezbilansowanie dobowe muszą być osobno wyszczególnione na fakturach wystawianych przez operatora systemu przesyłowego dla użytkowników sieci.

3. Opłata za niezbilansowanie dobowe odzwierciedla koszty i uwzględnia ceny związane z ewentualnymi działaniami bilansującymi, które zostały podjęte przez operatora systemu przesyłowego, oraz niewielką korektę, o której mowa w art. 22 ust. 6.

*Artykuł 20***Metoda kalkulacji opłaty za niezbilansowanie dobowe**

1. Operator systemu przesyłowego przedstawia krajowemu organowi regulacyjnemu do zatwierdzenia metodę kalkulacji opłaty za niezbilansowanie dobowe, która ma być stosowana na jego obszarze bilansowania.

2. Po jej zatwierdzeniu, metoda kalkulacji opłaty za niezbilansowanie dobowe jest publikowana na odpowiedniej stronie internetowej. Wszelkie aktualizacje tej metody są niezwłocznie publikowane.

3. Metoda kalkulacji opłaty za niezbilansowanie dobowe określa:

- a) obliczenia ilości niezbilansowania dobowego, o której mowa w art. 21;
- b) sposób określania obowiązującej ceny, o której mowa w art. 22; oraz
- c) wszelkie inne konieczne parametry.

*Artykuł 21***Obliczanie ilości niezbilansowania dobowego**

1. Operator systemu przesyłowego oblicza ilość niezbilansowania dobowego w odniesieniu do portfela bilansowego każdego użytkownika sieci dla każdej doby gazowej, zgodnie z następującym wzorem:

ilość niezbilansowania dobowego = ilości dostarczane – ilości odbierane

2. Obliczanie ilości niezbilansowania dobowego jest odpowiednio dostosowywane w przypadku:

- a) oferowania usługi elastycznej akumulacji; lub

b) ewentualnych uzgodnień, na podstawie których użytkownicy sieci dostarczają gaz, w tym gaz w naturze, na potrzeby uzupełnienia:

- (i) gazu, który nie jest rozliczony jako odebrany z systemu, w szczególności strat, błędów pomiarowych; lub
- (ii) gazu zużytego przez operatora systemu przesyłowego na potrzeby technologiczne systemu, takiego jak gaz paliwowy.

3. Jeżeli suma ilości dostarczanych przez użytkownika sieci w ciągu doby gazowej jest równa sumie ilości odbieranych przez niego w ciągu tej doby gazowej, uznaje się, że użytkownik sieci jest zbilansowany dla tej doby gazowej.

4. Jeżeli suma ilości dostarczanych przez użytkownika sieci w ciągu doby gazowej nie jest równa sumie ilości odbieranych przez niego w ciągu tej doby gazowej, uznaje się, że użytkownik sieci nie jest zbilansowany dla tej doby gazowej i stosuje się opłaty za niezbilansowanie dobowe zgodnie z art. 23.

5. Operator systemu przesyłowego przekazuje użytkownikowi sieci informację o jego wstępnych i ostatecznych ilościach niezbilansowania dobowego zgodnie z art. 37.

6. Podstawą opłaty za niezbilansowanie dobowe jest ostateczna ilość niezbilansowania dobowego.

*Artykuł 22***Obowiązująca cena**

1. Do celów obliczeń opłaty za niezbilansowanie dobowe określonej w art. 23 obowiązująca cena jest ustalana jako:

- a) krańcowa cena sprzedaży – w przypadku gdy ilość niezbilansowania dobowego jest dodatnia (tzn. gdy podczas danej doby gazowej ilości dostarczane przez użytkownika sieci przewyższają ilości przez niego odbierane); lub
- b) krańcowa cena kupna – w przypadku gdy ilość niezbilansowania dobowego jest ujemna (tzn. gdy podczas danej doby gazowej ilości odbierane przez użytkownika sieci przewyższają ilości przez niego dostarczane);

2. Krańcowa cena sprzedaży i krańcowa cena kupna są obliczane dla każdej doby gazowej zgodnie z następującymi zasadami:

- a) krańcowa cena sprzedaży jest równa niższej cenie spośród dwóch następujących cen:
 - (i) najniższej ceny odnotowanej w transakcjach sprzedaży produktów przenoszących prawo własności, w których uczestniczył operator systemu przesyłowego w odniesieniu do tej doby gazowej; lub
 - (ii) średnioważonej ceny gazu w odniesieniu do tej doby gazowej, pomniejszonej o niewielką korektę;

b) krańcowa cena kupna jest równa wyższej cenie spośród dwóch następujących cen:

(i) najwyższej ceny odnotowanej w transakcjach kupna produktów przenoszących prawo własności, w których uczestniczył operator systemu przesyłowego w odniesieniu do tej doby gazowej; lub

(ii) średnioważonej ceny gazu w odniesieniu do tej doby gazowej, powiększonej o niewielką korektę.

3. Do celów określania krańcowej ceny sprzedaży, krańcowej ceny kupna i średnioważonej ceny, odpowiednie transakcje muszą być przeprowadzone na platformach obrotu, które zostały wskazane uprzednio przez operatora systemu przesyłowego i zatwierdzone przez krajowy organ regulacyjny. Średnioważona cena oznacza średnioważoną cenę energii dla transakcji dotyczących produktów przenoszących prawo własności, przeprowadzonych w wirtualnych punktach obrotu w odniesieniu do danej doby gazowej.

4. Określa się domyślną zasadę na wypadek, gdy przepisy ust. 2 lit. a) i b) nie zezwalają na ustalenie krańcowej ceny sprzedaży lub krańcowej ceny kupna.

5. Z zastrzeżeniem zgody krajowego organu regulacyjnego, cena produktów związanych z lokalizacją może być uwzględniana do celów określenia krańcowej ceny sprzedaży, krańcowej ceny kupna i średnioważonej ceny, jeżeli operator systemu przesyłowego proponuje takie rozwiązanie, przy czym uwzględniany jest odpowiednio zakres wykorzystywania produktów związanych z lokalizacją przez operatora systemu przesyłowego.

6. Niewielka korekta powinna:

a) zachęcać użytkowników sieci do bilansowania ilości dostarczanych przez nich i ilości przez nich odbieranych;

b) być ustalana i stosowana w sposób niedyskryminacyjny, tak aby:

(i) nie powstrzymywała od wejścia na rynek;

(ii) nie utrudniała rozwoju konkurencyjnych rynków;

c) nie miała niekorzystnego wpływu na handel transgraniczny;

d) nie prowadziła do nadmiernego narażenia użytkowników sieci na koszty finansowe z tytułu stosowania opłat za niezbilansowanie dobowe.

7. Do celów ustalania krańcowej ceny kupna wartość niewielkiej korekty może być różna od wartości niewielkiej korekty wykorzystywanej do celów ustalania krańcowej ceny sprzedaży. Wartość niewielkiej korekty nie może przekraczać dziesięciu procent średnioważonej ceny, chyba że dany operator systemu przesyłowego może uzasadnić wobec krajowego organu regulacyjnego wyższą wartość i uzyskać jej zatwierdzenie zgodnie z art. 20.

Artykuł 23

Opłata za niezbilansowanie dobowe

1. Aby obliczyć opłaty za niezbilansowanie dobowe dla każdego użytkownika sieci, operator systemu przesyłowego

mnoży ilość niezbilansowania dobowego danego użytkownika sieci przez obowiązującą cenę określoną zgodnie z art. 22.

2. Opłaty za niezbilansowanie dobowe są stosowane następująco:

a) w przypadku gdy ilość niezbilansowania dobowego danego użytkownika sieci dla doby gazowej jest dodatnia, uznaje się, że użytkownik sieci sprzedał operatorowi systemu przesyłowego gaz w ilości odpowiadającej ilości niezbilansowania dobowego i w związku z tym ma prawo otrzymać zapłatę od operatora systemu przesyłowego z tytułu opłaty za niezbilansowanie dobowe; oraz

b) w przypadku gdy ilość niezbilansowania dobowego danego użytkownika sieci dla doby gazowej jest ujemna, uznaje się, że użytkownik sieci nabył od operatora systemu przesyłowego gaz w ilości odpowiadającej ilości niezbilansowania dobowego i ma w związku z tym obowiązek zapłacić operatorowi systemu przesyłowego opłatę za niezbilansowanie dobowe.

ROZDZIAŁ VI

OBOWIĄZKI ŚRÓDDZIENNE

Artykuł 24

Przepisy ogólne

1. Operator systemu przesyłowego ma prawo wprowadzać obowiązki śróddzienne tylko i wyłącznie w celu zachęcenia użytkowników sieci do zarządzania ich pozycją śróddzienną, aby zapewnić systemową integralność jego sieci przesyłowej oraz ograniczyć do minimum konieczność podejmowania przez niego działań bilansujących.

2. Jeżeli operator systemu przesyłowego ma obowiązek dostarczać użytkownikom sieci informacje w celu umożliwienia im zarządzania ich narażeniem na koszty w związku z pozycjami śróddziennymi, informacje te muszą być dostarczane użytkownikom sieci regularnie. W stosownych przypadkach informacje te są dostarczane na podstawie przedkładanego jednokrotnie wniosku użytkownika sieci.

Artykuł 25

Typy obowiązków śróddziennych

Istnieją trzy typy obowiązków śróddziennych; każdy z nich zachęca użytkownika sieci do osiągnięcia jednego z konkretnych celów określonych w niniejszym artykule.

1. Obowiązek śróddzienny obejmujący cały system

ma na celu zachęcenie użytkowników sieci do przestrzegania limitów operacyjnych sieci przesyłowej i określa:

a) limity operacyjne sieci przesyłowej, w granicach których sieć przesyłowa musi pozostawać;

b) działania, które mogą podjąć użytkownicy sieci, aby limity operacyjne sieci przesyłowej nie zostały przekroczone;

- c) działania bilansujące, które podejmuje operator systemu przesyłowego w przypadku zbliżenia się do limitów operacyjnych sieci przesyłowej lub ich osiągnięcia;
- d) przypisanie kosztów lub przychodów użytkownikom sieci lub wpływ na pozycję śróddzienną tych użytkowników sieci w związku z działaniami bilansującymi podjętymi przez operatora systemu przesyłowego;
- e) opłatę związaną z tym obowiązkiem, która musi opierać się na indywidualnej pozycji śróddziennej użytkownika sieci.

2. Obowiązek śróddzienny obejmujący portfel bilansowy

ma na celu zachęcenie użytkowników sieci do utrzymywania ich indywidualnych pozycji w ciągu doby gazowej w granicach z góry określonego zakresu i określa:

- a) w odniesieniu do każdego portfela bilansowego – zakres, w granicach którego musi pozostawać ten portfel bilansowy;
- b) sposób określania powyższego zakresu;
- c) skutki dla użytkowników sieci, jakie pociąga za sobą wykroczenie poza wskazany zakres oraz, w stosownych przypadkach, szczegółowe informacje na temat sposobu ustalania odpowiedniej opłaty;
- d) opłatę związaną z tym obowiązkiem, która musi opierać się na indywidualnej pozycji śróddziennej użytkownika sieci.

3. Obowiązek śróddzienny obejmujący punkt wejścia-wyjścia

ma na celu zachęcenie użytkowników sieci do ograniczenia przepływu gazu lub zmian przepływu gazu w określonych warunkach we wskazanych punktach wejścia-wyjścia i określa:

- a) limity dotyczące przepływu gazu lub zmiany przepływu gazu;
- b) punkt wejścia lub wyjścia albo grupy punktów wejścia lub wyjścia, w stosunku do których mają zastosowanie te limity;
- c) warunki, od których uzależnione jest obowiązywanie tych limitów;
- d) skutki nieprzestrzegania limitów.

Obowiązek ten ma charakter dodatkowy w stosunku do wszelkich innych umów z odbiorcami końcowymi, w tym miejscowych szczegółowych ograniczeń i obowiązków dotyczących fizycznego przepływu gazu.

Artykuł 26

Wymogi dotyczące obowiązków śróddziennych

1. Operator systemu przesyłowego może przedstawić krajowemu organowi regulacyjnemu propozycję dotyczącą wprowadzenia obowiązku śróddziennego lub zmiany tego obowiązku.

Proponowany obowiązek śróddzienny lub zmiana tego obowiązku mogą łączyć cechy należące do różnych kategorii opisanych w art. 25, pod warunkiem że spełnia kryteria określone w ust. 2. Przysługujące operatorowi systemu przesyłowego prawo do przedstawienia propozycji pozostaje bez uszczerbku dla uprawnienia krajowego organu regulacyjnego do podjęcia decyzji z własnej inicjatywy.

2. Obowiązki śróddzienne muszą spełniać następujące kryteria:

- a) obowiązek śróddzienny i powiązana z nim opłata śróddzienna, o ile istnieje, nie mogą tworzyć nieuzasadnionych barier dla handlu transgranicznego i wchodzenia na odpowiedni rynek przez nowych użytkowników sieci;
- b) obowiązek śróddzienny stosuje się tylko wówczas, gdy użytkownicy sieci otrzymują przed nałożeniem ewentualnej opłaty śróddziennej odpowiednie informacje dotyczące ilości odbieranych przez nich i ilości przez nich dostarczanych oraz dysponują odpowiednimi środkami, aby móc zarządzać swoją pozycją śróddzienną i narażeniem na te koszty;
- c) najważniejsze koszty, jakie użytkownicy sieci ponoszą w związku ze swoimi obowiązkami dotyczącymi bilansowania, dotyczą ich pozycji na koniec doby gazowej;
- d) opłaty śróddzienne odzwierciedlają w jak największym stopniu koszty operatora systemu przesyłowego z tytułu działań bilansujących podejmowanych przez niego w związku z obowiązkiem śróddziennym;

e) obowiązek śróddzienny nie może prowadzić do zerowej pozycji niezbilansowania użytkownika sieci w ramach rozliczeń podczas tej doby gazowej;

f) korzyści z wprowadzenia obowiązku śróddziennego w postaci ekonomicznej i efektywnej eksploatacji sieci przesyłowej przeważają nad ewentualnymi niekorzystnymi skutkami, w tym dla płynności obrotu w wirtualnym punkcie obrotu.

3. Operator systemu przesyłowego może zaproponować inne obowiązki śróddzienne w odniesieniu do poszczególnych kategorii punktów wejścia lub wyjścia w celu zapewnienia skuteczniejszych zachęt dla różnych kategorii użytkowników sieci w celu zapobiegania subsydiowaniu skrośnemu. Przysługujące operatorowi systemu przesyłowego prawo do przedstawienia propozycji pozostaje bez uszczerbku dla uprawnienia krajowego organu regulacyjnego do podjęcia decyzji z własnej inicjatywy.

4. Operator systemu przesyłowego konsultuje się z zainteresowanymi stronami, w tym krajowymi organami regulacyjnymi, zainteresowanymi operatorami systemów dystrybucyjnych i operatorami systemów przesyłowych działającymi na sąsiadujących obszarach bilansowania, w sprawie każdego zamierzonego wprowadzenia obowiązku śróddziennego; konsultacja taka obejmuje metody i założenia leżące u podstaw analizy, która wykazała, że obowiązek ten spełnia kryteria określone w ust. 2.

5. Po przeprowadzeniu konsultacji operator systemu przesyłowego przedstawia dokument z zaleceniami, który zawiera ostateczną propozycję oraz analizę:

- a) konieczności wprowadzenia obowiązku śróddziennego, z uwzględnieniem charakterystyki sieci przesyłowej i elastyczności, do której operator systemu przesyłowego ma dostęp poprzez kupno i sprzedaż standardowych produktów krótkoterminowych lub wykorzystanie usług bilansujących zgodnie z rozdziałem III;
- b) dostępnych informacji, które umożliwiają użytkownikom sieci zarządzanie w odpowiednim czasie ich pozycjami śróddziennymi;
- c) przewidywanych skutków finansowych dla użytkowników sieci;
- d) wpływu na wejście nowych użytkowników sieci na odpowiedni rynek, w tym ewentualnego nadmiernie niekorzystnego oddziaływania na takie wejścia;
- e) wpływu na handel transgraniczny, w tym potencjalnego wpływu na bilansowanie na sąsiadujących obszarach bilansowania;
- f) wpływu na hurtowy rynek gazu dla transakcji krótkoterminowych, w tym na jego płynność;
- g) potwierdzającą niedyskryminacyjny charakter obowiązku śróddziennego.

6. Operator systemu przesyłowego przedstawia dokument z zaleceniami krajowemu organowi regulacyjnemu w celu zatwierdzenia propozycji zgodnie z procedurą określoną w art. 27. Równocześnie operator systemu przesyłowego publikuje dokument z zaleceniami, z zastrzeżeniem ewentualnych obowiązków dotyczących zachowania poufności, które mogą na nim spoczywać, i przesyła go do informacji ENTSO gazu.

Artykuł 27

Podejmowanie decyzji przez krajowy organ regulacyjny

1. W ciągu sześciu miesięcy od otrzymania kompletnego dokumentu z zaleceniami krajowy organ regulacyjny podejmuje i publikuje decyzję zawierającą uzasadnienie. Podejmując decyzję o zatwierdzeniu proponowanego obowiązku śróddziennego, krajowy organ regulacyjny ocenia, czy obowiązek ten spełnia kryteria wskazane w art. 26 ust. 2.

2. Przed podjęciem uzasadnionej decyzji krajowy organ regulacyjny konsultuje się z krajowymi organami regulacyjnymi sąsiednich państw członkowskich i bierze pod uwagę opinie tych organów. Krajowe organy regulacyjne sąsiednich państw mogą zwrócić się do Agencji o opinię w sprawie decyzji, o której mowa w ust. 1, zgodnie z art. 7 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 713/2009.

Artykuł 28

Istniejące obowiązki śróddzienne

Jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia operator systemu przesyłowego posiada obowiązek śróddzienny lub większą liczbę takich obowiązków, w ciągu sześciu miesięcy od tej daty operator systemu przesyłowego wdraża procedurę opisaną w art. 26 ust. 5–7 i przedstawia ten obowiązek lub te obowiązki krajowemu organowi regulacyjnemu do zatwierdzenia zgodnie z art. 27 w celu jego/ich utrzymania.

ROZDZIAŁ VII

UZGODNIENIA DOTYCZĄCE NEUTRALNOŚCI

Artykuł 29

Zasady neutralności

1. Operator systemu przesyłowego nie może czerpać zysków ani ponosić strat z tytułu wypłacanych i otrzymywanych opłat za niezbilansowanie, opłat śróddziennych, opłat za działania bilansujące i innych opłat związanych z jego działalnością bilansującą, za którą uznaje się wszystkie działania podejmowane przez operatora systemu przesyłowego w celu wywiązania się z obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu.

2. Operator systemu przesyłowego przenosi na użytkowników sieci:

a) wszelkie koszty i przychody z tytułu opłat za niezbilansowanie dobowe i opłat śróddziennych;

b) wszelkie koszty i przychody z tytułu działań bilansujących podejmowanych zgodnie z art. 9, chyba że krajowy organ regulacyjny uzna te koszty i przychody za poniesione i uzyskane w sposób nieefektywny na podstawie mających zastosowanie przepisów krajowych. Krajowy organ regulacyjny dokonuje takiego ustalenia w oparciu o ocenę, która:

(i) wykazuje, w jakim zakresie operator systemu przesyłowego mógł w sposób racjonalny ograniczyć koszty ponoszone przy podejmowaniu działań bilansujących; oraz

(ii) jest przeprowadzana na podstawie informacji, czasu i narzędzi, które były dostępne dla operatora systemu przesyłowego w chwili, gdy zdecydował się podjąć działanie bilansujące;

c) wszelkie inne koszty i przychody związane z działalnością bilansującą prowadzoną przez operatora systemu przesyłowego, chyba że krajowy organ regulacyjny uzna te koszty i przychody za poniesione i uzyskane w sposób nieefektywny, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi.

3. Jeżeli wprowadzona została zachęta do efektywnego podejmowania działań bilansujących, wysokość łącznej straty finansowej nie może przekroczyć kosztów poniesionych i przychodów uzyskanych przez operatora systemu przesyłowego w sposób nieefektywny.

4. Operatorzy systemów przesyłowych publikują odpowiednie dane dotyczące łącznych opłat, o których mowa w ust. 1, oraz łącznych opłat związanych z neutralnością bilansowania, przynajmniej tak samo często jak wystawiane są faktury dla użytkowników sieci z tytułu danych opłat, ale nie rzadziej niż raz w miesiącu.

5. Niezależnie od przepisów ust. 1 i 2 operator systemu przesyłowego może podlegać w swojej funkcji bilansującej mechanizmowi zachęcającemu, o którym mowa w art. 11.

Artykuł 30

Przepływy pieniężne z tytułu neutralności bilansowania

1. Opłata związana z neutralnością bilansowania jest płacona przez odpowiedniego użytkownika sieci lub na jego rzecz.

2. Krajowy organ regulacyjny ustala lub zatwierdza oraz publikuje metodę kalkulacji opłat związanych z neutralnością bilansowania, w tym ich podziału pomiędzy użytkowników sieci oraz zasad zarządzania ryzykiem kredytowym.

3. Opłata związana z neutralnością bilansowania jest proporcjonalna w stosunku do zakresu wykorzystywania przez użytkownika sieci odpowiednich punktów wejścia lub wyjścia lub sieci przesyłowej.

4. Opłata związana z neutralnością bilansowania musi być osobno wyszczególniona na fakturze wystawionej dla użytkowników sieci; do faktury są załączane odpowiednie informacje dodatkowe określone w metodzie, o której mowa w ust. 2.

5. W przypadku gdy stosowany jest wariant 2 modelu informacyjnego i w związku z tym opłata związana z neutralnością bilansowania może opierać się na prognozowanych kosztach i przychodach stosowana przez operatora systemu przesyłowego metoda kalkulacji opłat związanych z neutralnością bilansowania musi przewidywać zasady dotyczące odrębnej opłaty związanej z neutralnością bilansowania w odniesieniu do mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych.

6. W stosownych przypadkach przyjęta przez operatora systemu przesyłowego metoda kalkulacji opłat związanych z neutralnością bilansowania może przewidywać zasady dotyczące dzielenia składników tej opłaty i wynikającego z niej późniejszego podziału odpowiednich sum pomiędzy użytkowników sieci, w celu ograniczenia subsydiowania skrośnego.

Artykuł 31

Uzgodnienia dotyczące zarządzania ryzykiem kredytowym

1. Operator systemu przesyłowego ma prawo podejmować konieczne środki i nakładać na użytkowników sieci odpowiednie wymogi umowne, w tym zabezpieczenia finansowe, aby zmniejszyć ryzyko niewywiązania się przez nich z płatności należnych z tytułu opłat, o których mowa w art. 29 i 30.

2. Wymogi umowne muszą być zgodne z zasadami przejrzystości i równego traktowania, proporcjonalne do ich celu

i muszą zostać zdefiniowane w metodzie, o której mowa w art. 30 ust. 2.

3. W przypadku niewywiązania się z płatności przez użytkownika sieci operator systemu przesyłowego nie odpowiada za ewentualnie poniesioną stratę, pod warunkiem że środki i wymogi, o których mowa w ust. 1 i 2, zostały w należyty sposób wdrożone, a strata ta podlega odzyskaniu zgodnie z metodą, o której mowa w art. 30 ust. 2.

ROZDZIAŁ VIII

PRZEKAZYWANIE INFORMACJI

Artykuł 32

Obowiązki informacyjne operatorów systemów przesyłowych wobec użytkowników sieci

Informacje przekazywane użytkownikom sieci przez operatora systemu przesyłowego dotyczą:

- 1) ogólnego stanu sieci przesyłowej zgodnie z ust. 3.4 pkt 5 załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 715/2009;
- 2) działań bilansujących podejmowanych przez operatora systemu przesyłowego, o których mowa w rozdziale III;
- 3) ilości dostarczanych i ilości odbieranych przez użytkownika sieci podczas doby gazowej, o których mowa w art. 33–42.

Artykuł 33

Przepisy ogólne

1. Jeśli informacje te nie zostały już opublikowane przez operatora systemu przesyłowego zgodnie z pkt 3.1.2 załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 715/2009, przedstawia on wszystkie informacje, o których mowa w art. 32, w następujący sposób:

- a) na stronie internetowej operatora systemu przesyłowego lub w jego innym systemie zawierającym informacje w formie elektronicznej;
- b) dostępne dla użytkowników sieci nieodpłatnie;
- c) w sposób przyjazny dla użytkownika;
- d) jasne, wymierne i łatwo dostępne;
- e) niemające charakteru dyskryminacyjnego;
- f) podawane w spójnych jednostkach – albo w kWh, albo w kWh/d i kWh/h;
- g) w języku(-ach) urzędowym(-ych) danego państwa członkowskiego i w języku angielskim.

2. Jeżeli nie można uzyskać zmierzonej ilości z przyrządu pomiarowego, dopuszczalne jest zastosowanie wartości zastępczej. Ta wartość zastępcza jest wykorzystywana jako alternatywna wartość odniesienia, ale operator systemu przesyłowego nie może za nią ręczyć.

3. Udostępnienia informacji nie można interpretować jako udzielenia jakiegokolwiek zapewnienia, z wyjątkiem zapewnienia dotyczącego dostępności danej informacji w określonym formacie i za pomocą określonego narzędzia takiego jak strona internetowa lub adres internetowy oraz związanej z tym możliwości dostępu użytkowników sieci do tej informacji w normalnych warunkach użytkowania. Operatorzy systemów przesyłowych nie mają w żadnym przypadku obowiązku udzielania dalszych gwarancji, w szczególności gwarancji dotyczących systemu informatycznego użytkowników sieci.

4. Krajowy organ regulacyjny podejmuje decyzję o wyborze jednego modelu informacyjnego dla każdego obszaru bilansowania. W odniesieniu do przekazywania informacji na temat mierzonych śróddziennie ilości dostarczanych i ilości odbieranych obowiązują te same zasady dla wszystkich modeli.

5. Na obszarach bilansowania, na których proponowane jest stosowanie po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia wariantu 2 modelu informacyjnego, operator systemu przesyłowego lub, w stosownym przypadku, krajowy organ regulacyjny przeprowadza wcześniej konsultację z uczestnikami rynku.

Artykuł 34

Mierzone śróddziennie ilości dostarczane i ilości odbierane

1. W odniesieniu do mierzonych śróddziennie ilości dostarczanych do obszaru bilansowania i ilości odbieranych z obszaru bilansowania, w przypadku których alokacja użytkownika sieci jest równa jego ilości potwierdzonej, operator systemu przesyłowego nie ma obowiązku przedstawiania informacji innych niż ilość potwierdzona.

2. W odniesieniu do mierzonych śróddziennie ilości dostarczanych do obszaru bilansowania i ilości odbieranych z obszaru bilansowania, w przypadku których alokacja użytkownika sieci nie jest równa jego ilości potwierdzonej, podczas doby gazowej D operator systemu przesyłowego dostarcza użytkownikom sieci co najmniej dwie aktualizacje ich zmierzonych przepływów przynajmniej w odniesieniu do łącznych mierzonych śróddziennie ilości dostarczanych i ilości odbieranych, przy czym operator systemu przesyłowego wybiera jedną z dwóch następujących formuł:

- a) każda aktualizacja obejmuje przepływy gazu, które nastąpiły od początku tej doby gazowej D; lub
- b) każda aktualizacja obejmuje dodatkowe przepływy gazu, które nastąpiły po przepływach ujętych w poprzedniej aktualizacji.

3. Pierwsze aktualizacje obejmują co najmniej cztery godziny przepływu gazu podczas doby gazowej D. Te aktualizacje są przekazywane bez zbędnej zwłoki, ale zawsze w ciągu czterech godzin od przepływu gazu i nie później niż o godz. 17.00 czasu UTC (czas zimowy) lub o godz. 16.00 czasu UTC (czas letni).

4. Termin przekazania drugiej aktualizacji jest określany po jego zatwierdzeniu przez krajowy organ regulacyjny i publikowany przez operatora systemu przesyłowego.

5. Operator systemu przesyłowego może wymagać od użytkowników sieci, aby wskazali spośród informacji określonych

w ust. 2 te informacje, do których mają dostęp. W oparciu o otrzymane odpowiedzi operator systemu przesyłowego przekazuje użytkownikowi sieci tę część informacji, do których użytkownik sieci nie ma dostępu, zgodnie z ust. 2–4.

6. Jeżeli operator systemu przesyłowego nie jest odpowiedzialny za podział ilości gazu pomiędzy użytkownikami sieci w ramach procesu alokacji, to w ramach wyjątku od przepisów ust. 2 przedstawia on co najmniej informacje na temat łącznych ilości dostarczanych i ilości odbieranych co najmniej dwa razy na dobę gazową D w ciągu danej doby gazowej D.

Artykuł 35

Mierzone codziennie ilości odbierane

1. Jeżeli stosowany jest wariant 1 modelu informacyjnego, podczas doby gazowej D operator systemu przesyłowego przedstawia użytkownikom sieci co najmniej dwie aktualizacje przypadającej na nich części zmierzonych przepływów przynajmniej w odniesieniu do łącznych mierzonych codziennie ilości odbieranych, przy czym operator systemu przesyłowego wybiera jedną z dwóch następujących formuł:

- a) każda aktualizacja obejmuje przepływy gazu, które nastąpiły od początku tej doby gazowej D; lub
- b) każda aktualizacja obejmuje dodatkowe przepływy gazu, które nastąpiły po przepływach ujętych w poprzedniej aktualizacji.

2. Każda aktualizacja jest przedstawiana w ciągu dwóch godzin od upływu ostatniej godziny przepływów gazu.

Artykuł 36

Mierzone rzadziej niż codziennie ilości odbierane

1. W przypadku gdy stosowany jest wariant podstawowy modelu informacyjnego:

- a) podczas doby gazowej D-1 operator systemu przesyłowego przedstawia użytkownikom sieci prognozę ich mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych dla doby gazowej D nie później niż o godz. 12.00 czasu UTC (czas zimowy) lub o godz. 11.00 czasu UTC (czas letni);
- b) podczas doby gazowej D operator systemu przesyłowego przedstawia użytkownikom sieci co najmniej dwie aktualizacje prognozy ich mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych.

2. Pierwsza aktualizacja jest przedstawiana nie później niż o godz. 13.00 czasu UTC (czas zimowy) lub o godz. 12.00 czasu UTC (czas letni).

3. Termin przekazania drugiej aktualizacji jest określany po jego zatwierdzeniu przez krajowy organ regulacyjny i publikowany przez operatora systemu przesyłowego. Uwzględnia się przy tym następujące czynniki:

- a) dostęp do standardowych produktów krótkoterminowych na platformie obrotu;
- b) dokładność prognozy dotyczącej mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych przez użytkowników sieci w zestawieniu z czasem jej przedstawienia;

c) godzinę, o której kończy się okres renominacji, zgodnie z art. 15 ust. 1;

d) godzinę, o której przedstawiana jest pierwsza aktualizacja prognozy dotyczącej mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych przez użytkownika sieci.

4. Jeżeli stosowany jest wariant 1 modelu informacyjnego, podczas doby gazowej D operator systemu przesyłowego przedstawia użytkownikom sieci co najmniej dwie aktualizacje przypadającej na nich części zmierzonych przepływów przynajmniej w odniesieniu do łącznych mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych, o których mowa w art. 35.

5. Jeżeli stosowany jest wariant 2 modelu informacyjnego, podczas doby gazowej D-1 operator systemu przesyłowego przedstawia użytkownikom sieci prognozę ich mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych dla doby gazowej D zgodnie z ust. 1 lit. a).

Artykuł 37

Ilości dostarczane i odbierane po dobie gazowej

1. Nie później niż na koniec doby gazowej D+1 operator systemu przesyłowego dostarcza każdemu użytkownikowi sieci wstępną alokację z tytułu ilości dostarczanych i ilości odbieranych przez tego użytkownika sieci w dobie D oraz wstępną ilość niezbilansowania dobowego.

a) W przypadku wariantu podstawowego i wariantu 1 modelu informacyjnego cały gaz dostarczany do systemu dystrybucyjnego jest alokowany;

b) w przypadku wariantu 2 modelu informacyjnego – mierzone rzadziej niż codziennie ilości odbierane są równe prognozie dotyczącej mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych przez użytkownika sieci, przekazywanej przed daną dobą gazową;

c) w przypadku wariantu 1 modelu informacyjnego – wstępna alokacja i wstępna ilość niezbilansowania dobowego jest uznawana za ostateczną alokację i ostateczną ilość niezbilansowania dobowego.

2. Jeżeli ma zastosowanie środek tymczasowy, o którym mowa w art. 47–51, to wstępna alokacja i wstępna ilość niezbilansowania dobowego może zostać przedstawiona w ciągu trzech dób gazowych po dobie gazowej D, w przypadku gdy zastosowanie się do przepisów ust. 1 nie jest możliwe z przyczyn technicznych lub operacyjnych.

3. Operator systemu przesyłowego przedstawia każdemu użytkownikowi sieci ostateczną alokację z tytułu ilości dostarczanych i ilości odbieranych przez tego użytkownika sieci oraz jego ostatecznej ilości niezbilansowania dobowego w terminie określonym na podstawie przepisów krajowych, które mają zastosowanie.

Artykuł 38

Analiza kosztów i korzyści

1. W ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia operatorzy systemów przesyłowych przeprowadzają ocenę kosztów i korzyści:

a) zwiększenia częstotliwości przekazywania informacji użytkownikom sieci;

b) skrócenie harmonogramów dotyczących przedstawiania informacji;

c) zwiększenie dokładności przedstawianych informacji.

Analiza kosztów i korzyści zawiera zestawienie kosztów i korzyści w rozbiciu na kategorie zainteresowanych stron.

2. Operator systemu przesyłowego konsultuje się w sprawie tej oceny z zainteresowanymi stronami, we współpracy z operatorami systemu dystrybucyjnego, o ile ich ona dotyczy.

3. Na podstawie wyników konsultacji krajowy organ regulacyjny decyduje o ewentualnych zmianach dotyczących przedstawiania informacji.

Artykuł 39

Obowiązki informacyjne operator(-ów) systemu dystrybucyjnego i podmiotu(-ów) odpowiedzialnego(-ych) za prognozowanie wobec operatora systemu przesyłowego

1. Każdy operator systemu dystrybucyjnego związany z obszarem bilansowania i każdy podmiot odpowiedzialny za prognozowanie przekazują operatorowi systemu przesyłowego działającemu na odpowiednim obszarze bilansowania informacje, które są niezbędne do celów przedstawiania informacji użytkownikom sieci na mocy niniejszego rozporządzenia. Informacje te obejmują ilości dostarczane do systemu dystrybucyjnego i ilości odbierane z systemu dystrybucyjnego, niezależnie od tego, czy ten system stanowi część obszaru bilansowania.

2. Informacje, ich format i procedura ich przedstawiania są określane w ramach współpracy pomiędzy – w zależności od przypadku – operatorem systemu przesyłowego, operatorem systemu dystrybucyjnego i podmiotem odpowiedzialnym za prognozowanie, tak aby zapewnić należyte przekazywanie informacji użytkownikom sieci przez operatora systemu przesyłowego na mocy przepisów niniejszego rozdziału; w szczególności dotyczy to kryteriów określonych w art. 33 ust. 1.

3. Informacje te są przedstawiane operatorowi systemu przesyłowego w tym samym formacie, jak określony w obowiązujących przepisach krajowych, i są zgodne z formatem wykorzystywanym przez operatora systemu przesyłowego do celów przekazywania informacji użytkownikom sieci.

4. Krajowy organ regulacyjny może wezwać operatora systemu przesyłowego, operatora systemu dystrybucyjnego i podmiot odpowiedzialny za prognozowanie, aby zaproponowali mechanizm zachęcający do przedstawiania precyzyjnej prognozy dotyczącej mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych przez użytkownika sieci, który spełniałby kryteria określone w odniesieniu do operatora systemu przesyłowego w art. 11 ust. 4.

5. Krajowy organ regulacyjny wyznacza podmiot odpowiedzialny za prognozowanie w obszarze bilansowania po uprzedniej konsultacji z odpowiednimi operatorami systemów przesyłowych i operatorami systemów dystrybucyjnych. Podmiot odpowiedzialny za prognozowanie jest odpowiedzialny za prognozowanie mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych przez użytkownika sieci, a w stosownych przypadkach także za późniejsze alokacje. Podmiotem tym może być operator systemu przesyłowego, operator systemu dystrybucyjnego lub osoba trzecia.

Artykuł 40

Obowiązki informacyjne operatora(-ów) systemu dystrybucyjnego wobec operatora systemu przesyłowego

Operator systemu dystrybucyjnego przedstawia operatorowi systemu przesyłowego informacje na temat mierzonych średnio-dziennie i codziennie ilości dostarczanych do systemu dystrybucyjnego i ilości odbieranych z systemu dystrybucyjnego, zgodnie z wymogami informacyjnymi określonymi w art. 34 ust. 2–6, art. 35 i 37. Informacje te są przedstawiane operatorowi systemu przesyłowego w terminie umożliwiającym mu przekazanie tych informacji użytkownikom sieci.

Artykuł 41

Obowiązki informacyjne operatora(-ów) systemu dystrybucyjnego wobec podmiotu odpowiedzialnego za prognozowanie

1. Operatorzy systemów dystrybucyjnych są odpowiedzialni za przekazywanie podmiotowi odpowiedzialnemu za prognozowanie wystarczających i aktualnych informacji na potrzeby stosowania metody odnoszącej się do prognozy dotyczącej mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych przez użytkownika sieci, jak określono w art. 42. ust. 2. Informacje te są przedstawiane w odpowiednim terminie, zgodnie z harmonogramami określonymi przez podmiot odpowiedzialny za prognozowanie w taki sposób, aby odpowiadały jego potrzebom.

2. Przepisy ust. 1 mają również zastosowanie, *mutatis mutandis*, do wariantu 1.

Artykuł 42

Obowiązki informacyjne podmiotu odpowiedzialnego za prognozowanie wobec operatora systemu przesyłowego

1. Podmiot odpowiedzialny za prognozowanie przedstawia operatorowi systemu przesyłowego prognozy dotyczące mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych przez użytkownika sieci i późniejsze alokacje, zgodnie z wymogami informacyjnymi określonymi w art. 36 i 37. Informacje te są przedstawiane operatorowi systemu przesyłowego w terminie umożliwiającym operatorowi systemu przesyłowego przekazanie ich użytkownikom sieci, a w przypadku prognoz przekazywanych przed daną dobą gazową i w trakcie danej doby gazowej dotyczących mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych przez użytkownika sieci – nie później niż na jedną godzinę przed terminami, o których mowa w art. 36 ust. 1 lit. a) i b), chyba że operator systemu przesyłowego i podmiot odpowiedzialny za prognozowanie uzgodnią termin jeszcze późniejszy, który wystarczy operatorowi systemu przesyłowego na przekazanie tych informacji użytkownikom sieci.

2. Metoda prognoz dotyczących mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych przez użytkownika sieci opiera się na modelu statystycznego zapotrzebowania na gaz, w ramach którego do każdej mierzonej rzadziej niż codziennie ilości odbieranej przypisany jest profil obciążenia, i na który składa się wzór określający zmiany zapotrzebowania na gaz w relacji do zmiennych, takich jak temperatura, dzień tygodnia, typ odbiorcy i okresy świąteczne. Przyjęcie tej metody poprzedzają konsultacje.

3. Sprawozdanie w sprawie dokładności prognozy dotyczącej mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych przez użytkownika sieci jest publikowane przez podmiot odpowiedzialny za prognozowanie co najmniej raz na dwa lata.

4. W stosownych przypadkach operatorzy systemów przesyłowych przekazują dane dotyczące przepływów gazu w terminie umożliwiającym podmiotowi odpowiedzialnemu za prognozowanie wywiązanie się z obowiązków spoczywających na nim na mocy niniejszego artykułu.

5. Przepisy ust. 2–4 mają zastosowanie, *mutatis mutandis*, do wariantu 1.

ROZDZIAŁ IX

USŁUGA ELASTYCZNEJ AKUMULACJI

Artykuł 43

Przepisy ogólne

1. Operator systemu przesyłowego może oferować usługę elastycznej akumulacji użytkownikom sieci po zatwierdzeniu przez krajowy organ regulacyjny warunków ogólnych świadczenia tej usługi.

2. Warunki ogólne mające zastosowanie do usługi elastycznej akumulacji uwzględniają obowiązek użytkownika sieci dotyczący bilansowania w ciągu doby gazowej ilości dostarczanych i ilości odbieranych przez niego.

3. Usługa elastycznej akumulacji musi ograniczać się do poziomu elastycznej akumulacji, która jest dostępna w sieci przesyłowej i w ocenie danego operatora systemu przesyłowego nie jest uznawana za niezbędną do wykonywania funkcji przesyłowej.

4. Gaz dostarczany do sieci przesyłowej i odbierany z niej przez użytkowników sieci w ramach przedmiotowej usługi jest uwzględniany do celów obliczeń ich ilości niezbilansowania dobowego.

5. Mechanizm neutralności określony w rozdziale VII nie ma zastosowania do usługi elastycznej akumulacji, chyba że krajowy organ regulacyjny zdecydował inaczej.

6. Użytkownicy sieci zawiadamiają zainteresowanego operatora systemu przesyłowego o wykorzystaniu usługi elastycznej akumulacji poprzez przedkładanie nominacji i renominacji.

7. Operator systemu przesyłowego może odstąpić od wymagania przedkładania nominacji i renominacji przez użytkowników sieci zgodnie z ust. 6, jeżeli brak takich zgłoszeń nie osłabia rozwoju hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych, a operator systemu przesyłowego posiada wystarczającą liczbę informacji, aby być w stanie przedstawić w następnej dobie gazowej dokładną alokację wykorzystania usługi elastycznej akumulacji.

Artykuł 44

Warunki świadczenia usługi elastycznej akumulacji

1. Usługa elastycznej akumulacji może być świadczona tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:
 - a) do celów świadczenia usługi elastycznej akumulacji operator systemu przesyłowego nie potrzebuje zawierać żadnych umów z jakimkolwiek dostawcami infrastruktury, takimi jak operatorzy systemu magazynowania czy systemu LNG;
 - b) przychody uzyskiwane przez operatora systemu przesyłowego z tytułu świadczenia usługi elastycznej akumulacji muszą być co najmniej równe kosztom, które zostały poniesione lub mają być poniesione w związku ze świadczeniem tej usługi;
 - c) usługa elastycznej akumulacji jest oferowana z zachowaniem zasad przejrzystości i niedyskryminacji i może być oferowana na podstawie mechanizmów konkurencyjnych;
 - d) operator systemu przesyłowego nie obciąża użytkownika sieci, bezpośrednio ani pośrednio, kosztami poniesionymi w związku ze świadczeniem usługi elastycznej akumulacji, jeżeli użytkownik sieci nie zawarł umowy o jej świadczenie; oraz
 - e) świadczenie usługi elastycznej akumulacji nie może mieć niekorzystnego wpływu na handel transgraniczny.
2. Operator systemu przesyłowego nadaje wyższy priorytet ograniczeniu obowiązków śróddziennych niż świadczeniu usługi elastycznej akumulacji.

ROZDZIAŁ X

ŚRODKI TYMCZASOWE

Artykuł 45

Środki tymczasowe: przepisy ogólne

1. W przypadku braku dostatecznej płynności hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych operatorzy systemu przesyłowego wdrażają odpowiednie środki tymczasowe, o których mowa w art. 47–50. Działania bilansujące podejmowane przez operatora systemu przesyłowego w przypadku, gdy stosowane są środki tymczasowe, powinny zwiększać w miarę możliwości płynność hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych.
2. Korzystanie ze środka przejściowego nie ma wpływu na wprowadzenie innego(-ych) środka(-ów) tymczasowego(-ych) jako alternatywy lub uzupełnienia, pod warunkiem że takie środki mają na celu wzmocnienie konkurencji na hurtowym rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych i zwiększenie jego płynności oraz są zgodne z ogólnymi zasadami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.
3. Środki tymczasowe, o których mowa w ust. 1 i 2, są opracowywane i wdrażane przez każdego operatora systemu

przesyłowego, zgodnie ze sprawozdaniem, o którym mowa w art. 46 ust. 1, zatwierdzonym przez krajowy organ regulacyjny zgodnie z procedurą określoną w art. 46.

4. Sprawozdanie musi przewidywać zakończenie środków tymczasowych nie później niż po upływie pięciu lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 46

Środki tymczasowe: sprawozdanie roczne

1. Jeżeli operator systemu przesyłowego przewiduje wprowadzenie lub kontynuowanie stosowania środków tymczasowych, ma on obowiązek przygotować sprawozdanie zawierające:

- a) opis stanu rozwoju i płynności hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych w chwili sporządzania sprawozdania, w tym między innymi, o ile operator systemu przesyłowego dysponuje tymi informacjami:
 - (i) liczbę transakcji zawartych w wirtualnym punkcie obrotu oraz liczbę transakcji ogółem;
 - (ii) różnice w cenie pomiędzy ofertami kupna i sprzedaży oraz wolumeny ofert kupna i sprzedaży;
 - (iii) liczbę uczestników mających dostęp do hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych;
 - (iv) liczbę uczestników, którzy byli aktywni na hurtowym rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych w ustalonym okresie czasu;
- b) środki tymczasowe, który mają być zastosowane;
- c) uzasadnienie stosowania środków tymczasowych:
 - (i) wyjaśnienie, dlaczego środki tymczasowe są wymagane ze względu na stan rozwoju hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych, o którym mowa w lit. b);
 - (ii) ocenę dotyczącą tego, w jaki sposób środki tymczasowe zwiększą płynność hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych;
- d) określenie działań, które zostaną podjęte w celu wycofania środków tymczasowych, w tym kryteria dotyczące podejmowania tych działań, i oszacowanie dotyczące ich harmonogramu.

2. Operator systemu przesyłowego konsultuje się z zainteresowanymi stronami w sprawie proponowanego sprawozdania.

3. Po przeprowadzeniu konsultacji operator systemu przesyłowego przedstawia sprawozdanie krajowemu organowi regulacyjnemu w celu jego zatwierdzenia. Pierwsze sprawozdanie jest przedkładane w ciągu sześciu miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a kolejne sprawozdania, zawierające w razie takiej potrzeby jego aktualizację, przedstawiane są corocznie.

4. W ciągu sześciu miesięcy od otrzymania kompletnego sprawozdania krajowy organ regulacyjny podejmuje i publikuje decyzję zawierającą uzasadnienie. Decyzję taką zgłasza się bezzwłocznie Agencji i Komisji. Podejmując decyzję o zatwierdzeniu sprawozdania, krajowy organ regulacyjny ocenia jego wpływ na harmonizację systemów bilansowania, ułatwienie integracji rynku oraz zapewnienie niedyskryminacji, skutecznej konkurencji i efektywnego funkcjonowania rynku gazu.

5. Zastosowanie ma procedura określona w art. 27 ust. 2.

Artykuł 47

Platforma rynku bilansującego

1. W przypadku gdy hurtowy rynek gazu dla transakcji krótkoterminowych ma lub przewiduje się, że będzie mieć niedostateczną płynność, lub gdy produkty na określony okres i produkty związane z lokalizacją wymagane przez operatora systemu przesyłowego nie mogą zostać zamówione na rynku na racjonalnych warunkach, ustanawia się platformę rynku bilansującego do celów bilansowania operatora systemu przesyłowego.

2. Operatorzy systemów przesyłowych sprawdzają możliwość ustanowienia wspólnej platformy rynku bilansującego dla sąsiadujących obszarów bilansowania w ramach współpracy pomiędzy operatorami systemów przesyłowych lub w przypadku gdy istnieje dostateczna przepustowość połączeń wzajemnych, a ustanowienie takiej wspólnej platformy rynku bilansującego zostało uznane za efektywne rozwiązanie. W przypadku ustanowienia wspólnej platformy rynku bilansującego jest ona prowadzona przez zainteresowanych operatorów systemów przesyłowych.

3. Jeżeli sytuacja opisana w ust. 1 nie zmieniła się zasadniczo po upływie pięciu lat, krajowy organ regulacyjny, nie naruszając przepisów art. 45 ust. 4 i po przedłożeniu odpowiedniej zmiany sprawozdania, może podjąć decyzję o kontynuowaniu działalności platformy bilansującej przez kolejny okres, nie dłuższy niż pięć lat.

Artykuł 48

Rozwiązanie alternatywne do platformy rynku bilansującego

Jeżeli operator systemu przesyłowego może wykazać, że na skutek niedostatecznej przepustowości połączeń wzajemnych pomiędzy obszarami bilansowania platforma rynku bilansującego nie jest w stanie zwiększać płynności hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych ani umożliwiać operatorowi systemu przesyłowego podejmowania efektywnych działań bilansujących, operator ten może korzystać z rozwiązania alternatywnego, takiego jak usługi bilansujące, pod warunkiem uzyskania zgody krajowego organu regulacyjnego. W przypadku korzystania z takiego rozwiązania alternatywnego należy określić warunki zawieranych później uzgodnień umownych, a także obowiązujące ceny i okres obowiązywania.

Artykuł 49

Tymczasowa opłata za niezbilansowanie

1. W przypadkach, gdy konieczne są środki tymczasowe, o których mowa w art. 45, obliczenia konieczne do ustalenia

ceny mogą następować zgodnie ze sprawozdaniem, o którym mowa w art. 46, które zastępuje metodę kalkulacji opłaty za niezbilansowanie dobowe.

2. W takim wypadku cena może być ustalana na podstawie ceny administrowanej, wskaźnika zastępującego cenę rynkową lub ceny ustalonej w oparciu o transakcje zawarte na platformie rynku bilansującego.

3. Wskaźnik zastępujący cenę rynkową powinien spełniać warunki określone w art. 22 ust. 6. Wskaźnik jest ustalany w taki sposób, aby uwzględnić potencjalne ryzyko manipulacji na rynku.

Artykuł 50

Tolerancja

1. Tolerancja może być stosowana tylko w przypadku, gdy użytkownicy sieci nie mają dostępu do:

- hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych mającego dostateczną płynność;
- gazu potrzebnego do zaspokojenia potrzeb wynikających z krótkookresowych wahań popytu lub podaży; lub
- dostatecznych informacji dotyczących ilości dostarczanych i ilości odbieranych przez nich.

2. Tolerancja jest stosowana:

- w odniesieniu do ilości niezbilansowania dobowego użytkowników sieci;
- w sposób przejrzysty i niedyskryminacyjny;
- tylko w koniecznym zakresie i tylko przez tak krótki okres, jak jest to konieczne.

3. Stosowanie tolerancji może zmniejszyć narażenie użytkownika sieci na koszty finansowe z tytułu stosowania krańcowej ceny sprzedaży lub krańcowej ceny kupna w odniesieniu do części lub całości ilości niezbilansowania dobowego tego użytkownika sieci dla danej doby gazowej.

4. Poziom tolerancji jest to maksymalna ilość gazu, która może zostać zakupiona lub sprzedana przez każdego użytkownika sieci po średnioważonej cenie. Jeżeli pozostaje pewna ilość gazu, która stanowi ilość niezbilansowania dobowego każdego użytkownika sieci przekraczającą poziom tolerancji, jest ona sprzedawana po krańcowej cenie sprzedaży lub kupowana po krańcowej cenie kupna.

5. Poziom tolerancji jest ustalany w taki sposób, aby:

- odzwierciedlał elastyczność sieci przesyłowej i potrzeby użytkownika sieci;
- odzwierciedlał poziom ryzyka, które wiąże się dla użytkownika sieci zarządzaniem saldem ilości dostarczanych i ilości odbieranych przez niego;

- c) nie osłabia rozwoju hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych;
- d) nie powoduje nadmiernie wysokiego wzrostu kosztów ponoszonych przez operatora systemu przesyłowego z tytułu działań bilansujących.
6. Poziom tolerancji jest obliczany na podstawie ilości dostarczanych i ilości odbieranych przez każdego użytkownika sieci – z wyłączeniem obrotu w wirtualnym punkcie obrotu – dla każdej doby gazowej. Podkategorie określa się na podstawie mających zastosowanie przepisów krajowych.
7. Poziom tolerancji mający zastosowanie w przypadku mierzonej rzadziej niż codziennie ilości odbieranej, określonej na podstawie obowiązujących przepisów krajowych, opiera się na różnicy pomiędzy odpowiednią prognozą dotyczącą mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych przez użytkownika sieci oraz alokacją mierzonej rzadziej niż codziennie ilości odbieranej.
8. Poziom tolerancji może obejmować składnik obliczany z uwzględnieniem zastosowanego odchylenia od prognozy dotyczącej mierzonych rzadziej niż codziennie ilości odbieranych przez użytkownika sieci, stanowiący kwotę, o którą dana prognoza:
- a) przewyższa alokację z tytułu mierzonej rzadziej niż codziennie ilości odbieranej – w przypadku dodatniej ilości niezbilansowania dobowego;
- b) jest niższa od alokacji z tytułu mierzonej rzadziej niż codziennie ilości odbieranej – w przypadku ujemnej ilości niezbilansowania dobowego.
- a) zgodnie z warunkami istniejącej umowy, jeżeli zawiera ona odpowiednie postanowienia umożliwiające zmniejszenie ilości gazu, do wykorzystania którego się zobowiązano, lub rozwiązanie tej umowy; albo
- b) w przypadku braku takich praw umownych:
- (i) umowa pozostaje w mocy do czasu jej rozwiązania zgodnie z odpowiednimi warunkami umownymi;
- (ii) strony umowy rozważają zawarcie dodatkowych uzgodnień w celu ponownego udostępnienia na rynku wszelkich nadwyżek gazu, które nie są potrzebne do celów bilansowania, tak aby pozostali użytkownicy sieci mieli dostęp do większej ilości elastyczności.
4. Jeżeli obowiązująca umowa przewiduje zmniejszenie elastyczności o ilości odpowiadające dostępnej nadwyżce, operator systemu przesyłowego zmniejsza taką elastyczność w najkrótszym możliwym terminie po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia lub natychmiast po stwierdzeniu istnienia nadwyżki.
5. Operator systemu przesyłowego konsultuje się z zainteresowanymi stronami w sprawie konkretnych propozycji, które mają być wdrożone jako środki tymczasowe w celu udostępnienia ewentualnej nadwyżki elastyczności na podstawie obowiązującej umowy długoterminowej.
6. Operator systemu przesyłowego publikuje informacje na temat działań bilansujących podejmowanych przez niego na podstawie obowiązującej umowy długoterminowej.
7. Krajowy organ regulacyjny może ustalić wartości docelowe dotyczące proporcjonalnego ograniczenia długoterminowych umów, aby zwiększyć płynność hurtowego rynku gazu dla transakcji krótkoterminowych.

ROZDZIAŁ XI

PRZEPISY KOŃCOWE I PRZEJŚCIOWE

Artykuł 51

Udostępnienie nadwyżki elastyczności operatora systemu przesyłowego

1. Jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia istnieją obowiązujące długoterminowe umowy zamawiające elastyczność, które uprawniają operatora systemu przesyłowego do odbierania lub dostarczania określonej ilości gazu, operator systemu przesyłowego dąży do zmniejszenia tych ilości elastyczności.
2. Określając ilość nadwyżki elastyczności dostępnej do celów dostarczania lub odbierania na podstawie obowiązującej umowy długoterminowej, operator systemu przesyłowego bierze pod uwagę wykorzystanie standardowych produktów krótkoterminowych.
3. Nadwyżka elastyczności może być udostępniona w jeden z następujących sposobów:

Artykuł 52

Przepisy przejściowe

1. Na uzasadniony wniosek operatora systemu przesyłowego krajowy organ regulacyjny może przyznać mu na dostosowanie się do przepisów niniejszego rozporządzenia okres dwudziestu czterech miesięcy począwszy od dnia 1 października 2014 r., pod warunkiem że operator systemu przesyłowego nie wdraża żadnych środków tymczasowych, o których mowa w rozdziale X. Jeżeli krajowy organ regulacyjny skorzystał z tej możliwości przyznania dodatkowego okresu, niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania na obszarze bilansowania tego operatora systemu przesyłowego w zakresie, którego dotyczy okres przejściowy określony w decyzji krajowego organu regulacyjnego, i przez ten okres przejściowy.
2. W ciągu trzech miesięcy od otrzymania takiego wniosku krajowy organ regulacyjny podejmuje i publikuje zawierającą uzasadnienie decyzję, zgodnie z ust. 1. Decyzję taką zgłasza się bezzwłocznie Agencji i Komisji.

*Artykuł 53***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Nie naruszając przepisów art. 28, art. 33 ust. 5, art. 38 ust. 1, art. 45 ust. 4, art. 46 ust. 3, art. 51 i 52, niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 października 2015 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 26 marca 2014 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący
